

fm deum neq; turpis lucrī gratia sed volūtariē neq; vt dominātes in clericis. s; forma facti gre/gis ex animo ⁊ cum apparuerit pnceps pastorū pceptis inaccessibilem glorie coronā. s; **De**. v. Nota turpe lucrū est qñ ppter simoniā faciunt p hanc viā debent ire obediēter dñi plati. **Se**cūda est dñorū temporalū quib; christ; dedit legem obediētie ⁊ viam iustificationū di. dñi qd iustum ē ⁊ equū seruis pstate. sciētes quia ⁊ vos dñm habetis in celo. ad **Col.** iij. **Tert**ia ē reli giosorū dicēs. obedite ppositis vestris ⁊ subiācie te eis. Ipi em puigilant. quasi rōnez p animab; vestris reddituri. ad **heb.** vltimo. **Quarta** est simplicū clericorū di. Sint lumbi vestri p̄cincti. ⁊ lucerne ardētes in manibus vestris ⁊ **Lu.** xij. **Quinta** est diuitū quib; dedit legem misericordie di. Estote misericordes sicut pater vester misericors ē. date ⁊ dabit vobis ⁊ **Luce.** vj. **Sexta** pauperū quib; dedit legē paciētie di. In paciētia vestra possidebitis animas vestras **Lu.** xvj. Ecce quare dicit. Legē pone mihi domine ⁊ **De** obediētib; dicit thema p aliā viā reuerfi sūt. **Tertio** contra viam gula. ordinauit christus viam tempantie seu abstinentie. p̄mo de facto ⁊ ope. quia statim baptisatus a **Jo**hanne intrauit desertū ⁊ ieiunauit. xl. diebus ⁊ xl. noctibus nihil comedit. Item verbo dicens **P**aciētiā agite scz abstinendo a delectationib; cibi ⁊ potus ⁊ aliorū. Ideo p̄mū pceptū qd de; dedit post diluuiū fuit abstinentia. s; contra gulā di. **Carnē** cum sanguine nō comedetis. **Gen.** ix. Ideo dicit **Greg;** sup illo verbo p aliā viam reuerfi sunt. Quia a paradisi gaudijs p cibū cecidimus ad hec p abstinentiā q̄tum possumus resurgamus. Ista est via de qua dicit christ;. **Ar**ta est via que ducit ad vitā ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam. **Matth.** vj. Sed isti qui tēdunt per istam viam vadūt recte ad paradysum. **De** quib; dicit thema per aliā viam reuerfi sunt in regionem suam.

Sermo quartus de Ephā.

Obtulerunt ei mu nera aurū thus ⁊ mirrā. **Matth.** ij. Hoc verbū ad lram loquit de illis tribus regibus qui obtulerunt deo munera ⁊ **S**z iuxta intellectū anagoicuz quem volo ptractare sciendum q; deus in hoc mūdo fecit creaturas i triplici differētia. Quas dā creaturas fecit omnino spūales vt sunt sancti angeli. **De** quibus dicit scriptura sancta. Qui facit angelos suos spirit;. Item **Lu.** vlti. Spūs carnem ⁊ ossa nō habet. Alias creaturas fecit omnino corporales. quia tā corpora q; anime sunt de terra. Dicit **Philoso**phus q; anima bruti educif de potentia materie Item dicit textus. pducatur terra animam viuētem in genere suo iumenta reptilia ⁊ bestias ter

re. **Gen.** ij. Ideo etiam quando moritur brutum morif etiam anima eius. hoc satis tradit sanct; **Thomas.** s; pte. q. v. arti. vj. in solutione ad p̄mum. **A**utoritas. **C**uncta que sunt. suple in ani mali bruto subiācent vanitati ⁊ omnia p̄gunt ad vnum locum. de terra facta sunt ⁊ in terram pariter reuertunt. **Eccl.** iij. **Tertio** fecit de; creaturas simul spirituales ⁊ corporales. s; hominem qui quantū ad corpus est corporalis. de terra factus. sicut animal brutū. **Gen.** iij. **F**ormauit de; hominē de limo terre q̄tum ad corpus. sed quā tum ad animā ē spūalis. similis angelis. qz anima hominis nō educif de potentia materie. sed creatur a deo vt angelus ⁊ creando infundif corpori ⁊ infundendo creatur ad gubernandū ⁊ custodiendū castrū corpis ad instar militis cui rex cōmittit castrum inter inimicos positum. si bene custodit castrum p̄miatur a rege. Si aut male ⁊ p̄mittit intrare inimicos regis tanq; proditor punitur a rege. Et ita moritur hō sicut animal brutum q̄tum ad corpus. **A**utoritas. **U**nus est interitus hominis ⁊ iumentorum ⁊ equa vtriusq; conditio. sicut moritur homo. sic ⁊ illa moriunt. ⁊ nihil habet homo amplius iumento. scz q̄tum ad corpus. **Eccl.** iij. **Sed** q̄tum ad animā homo est similis angelis. quia anima hominis est imortalis vt angelus. q; em anima hominis sit incorruptibilis. p̄bat efficaciter sanctus **Tho.** s; par. te. q. lxxv. arti. vj. Et in morte corpis anima redit ad deum vt reddat compotū deo ⁊ rationem de gubernatione corpis. **A**utoritas. **R**euerfat puluis ad locū suum vnde erat. s; q̄tum ad corpus. ⁊ spūs redit ad deum qui dedit illū. **Eccl.** vlti. **Qui** dicit christus. Redde rationez villicationis tue. **Lu.** xvj. **A**plius. **S**tatutū est omib; hominibus semel mori. q̄tum ad corpus. Et p hoc iudiciū q̄tum ad animā. **heb.** ix. **M**odo fm **Augustinū** in libro de cura p mortuis agenda. tres cōditiones sunt defunctorum.

Quidā sunt boni pfecte ⁊ isti offerūt deo aux p magnū valorem

Quidā sunt boni mediocri. ⁊ isti offerūt deo thus p bonū odorem

Quidā sunt mali puerfi. ⁊ isti offerūt deo mirram p amaritudinem

De his omibus dicit thema. obtulerunt ei aux thus ⁊ mirram. **D**ico primo q; qdaz defuncti sunt boni pfecte. sicut sunt deuoti religiosi clerici vel laici. q; fecerūt plura pctā. tñ p tpe conuerterunt se ad deum ⁊ fecerunt magnā penitentiam de peccatis suis. **P**rimo habuerūt magnā contritionē. **S**cdo ppositum nō redeūdi ad peccata. **Tertio** fuerunt confessi. **Q**uarto satisfecerunt. **Q**uinto remiserunt iniurias ⁊ **orabāt ⁊ ieiunabant. cōicabant. faciebant magnas elemosinas ⁊ multa opera bona intātū q; si in statera diuine iusticie ponerent bona ⁊ mala que fecerunt**

In Epiphania domini

plus ponderent bona q̄ mala .tales sunt aurū purū ppter penitentiā in hoc mūdo factā. **I**do quādo tales decedūt nō trāseunt p purgatoriu quia eorum anime iā fuerūt in hoc mūdo purgate in fornello penitētie. **I**deo vt aurū purū r̄ bonum .statim ponunt in cofris thesaurorū dei .scz in ordinibus angelorū. **S**icut dicit ecclesia de beata magdalena. **I**n thesauro reposita regis est dragma pdita. **E**t talibus dicit **P**etr^o apostol^o. **M**odicū nunci oportet cōtristari in varijs temptationibus vt pbatio fidei nostre multo preciosior sit auro quod p ignē pbatur inueniat in laudem r̄ gloriā r̄ honorē in reuelationē iesu christi s. **P**etr^o .s. **N**ota modicū nūc .scz in hac vita p̄senti .si p quia oportet p̄tristari .quia q̄libet opus penitētie infert tristitiā r̄ dolorem homini .vnde dolor r̄ tristitia est cōteri de peccatis .que tm̄ placuerunt. **I**tē dolor est recipere ppositū nō redire ad ea ad que homo inclinā naturaliter. **I**tez de cōfessione quasi se diffamando siue diffamare se r̄ sic de alijs opibus penitētie. **I**deo dicunt varie temptationes. **S**ed in morte talis anima inuenit in laudem gloriā r̄ honorē .vbi tanguntur tria que sunt anime bone r̄ p̄fecte. **P**rimū est in mortis articulo .angelus custos subito tor^o letus ascendit in celum di .christo quō sibi talis cōmissus est in extremis r̄ xp̄us licet sciat om̄ia .tm̄ ad instar iudicis interrogat iustum r̄ impium r̄ audit relationē angeli qui laudat illum de bona vita de penitentiā quā fecit. **E**cce quare dicit inueniat in laudē. **T**ūc xp̄s p̄cipit alijs angelis vt descendant ad sociandū illā aiām .qui tm̄ nos diligunt q̄ quilibet ingerit se dic̄ . **E**cce ego domine mitte me. **I**tē filij petunt mitti qui simul cū angelis descendant ad associandū animā patris vlt̄ matr̄ r̄c̄. **S**tatim ania a corpe sepata videt eos r̄ cognoscit eos di. **U**nde mihi tantus honor **I**do **J**ob loquēs de p̄sona bona r̄ p̄fecta dicit. **S**i fuerit p̄ eo agel^o loq̄ns vn^o de milib^o vt annūciat hominis equitatē .i. penitētiā miserabit ei r̄ dic̄ . libera eum vt nō descēdat in corruptionē .inueni in quo ei p̄piciet .s. penitentiā condignā. **J**ob xxxij. **I**deo **D**avid .ps̄ .xxxij. **E**xultēt iusti i domino rectos decet collaudatio. **S**c̄do dicit vt inueniat in gloriā .quia talis anima sic p̄fecta sanctis angelis associata vadit ad instar sponse i die nuptiarū. **Q**ualis gloriā q̄ tales r̄ tanti reges duces r̄ nobiles r̄ barones paradisi associant ipsam r̄ qualia festa fiunt ei in qualibet platea paradisi p̄ sanctos r̄c̄ .di. **B**enedicta anima r̄c̄ **E**t ipsa inclinando se dicit. **N**ō nobis dñe nō nobis sed nomini tuo da gloriā .ppter hoc dic̄ . **N**on sunt cōdigne passionēs hui^o temp̄is ad futuram gloriā que reuelabit in nobis .ad **R**homa . viij. **H**ui^o intellectū sanct^o **T**ho .ponit p̄ma sc̄be .q. cxiiij .arti .iij .vbi querit .vtrū hō ex p̄digno possit mereri vitam eternā.

Tertio dicit vt inueniat in honorem .r̄ hoc quādo sancta anima sic associata venit vsq̄ ad cathedram christi .vbi a christo recipit coronam glorie. **Q**ualis est gloria coronari a summo pontifice .qualis honor est regi .quādo coronatur ab archiepiscopo .qualis est honor cesari augusto coronari a christi vicario rhomano pontifice .quod tamen nihil est respectu illius honoris. **S**apient̄ .v. **I**usti in perpetuum viuunt r̄ apud deum est merces eorum et cogitatio eorum apud altissimum. **I**deo accipient regnum decoris r̄ dyadema speciei de manu domini. **D**e quibus dicit thema .obtulerunt domino aurum. **D**ico secūdo q̄ quidam sunt boni medio modo .sicut sunt illi qui faciunt penitentiam de peccatis suis .conteruntur de peccatis .sed non tantū sicut **M**agdalena .tamē si est vera cōtritio nō est sine gratia dei .confitent̄ semel in anno r̄ seruant penitentiā eis datā siue iniunctam nihil aliud addentes. **A**udiunt missam solum in diebus dominicis r̄ festiuis .cōmunicant in pascale .ieiunant precise ieiunia ecclesie .r̄ nihil aliud faciunt nisi illa ad que tenentur. **T**ales boni sunt sed quia penitentiā est modica respectu peccatorū .ideo modicum redolent .sed tales quādo decedunt offerunt deo thus in igne purgatorij vbi tunc ardentē desiderant deum . **D**e quibus dicit scriptura sacra **Q**uasi thus redolēs in diebus estatis quasi ignis effulgens .r̄ quasi thus ardens in igne. **E**ccl̄ .i. **I**n dicta autoritate sunt tres clausule. **P**rima declarat conditionem animarū imperfectarum cum dicit q̄si thus redolens in diebus estatis. **I**n diebus hyemis thus nō redolet ppter frigus .sed in diebus estatis redolet modicum sed in igne multum redolet **S**ic persone bone imperfecte modicuz redolent solum seruant illa ad que tenentur r̄ nihil aliud addunt. **U**nde si dicat̄ eis in dieb^o ferialib^o missam .respondent non teneor r̄c̄. **I**dez de alijs bonis opibus. **I**deo recipiunt illas bonas delectationes r̄ solatia .que possunt sine peccato mortali .r̄ seruant p̄cepta dei. **S**ecunda clausula innuit vel declarat conditiones purgatorij .cum dicit .quasi ignis effulgens. **N**on intelligatis q̄ ille ignis purgatorij sit de lignis .sed est flamma pura et clara. **S**ecus de igne inferni qui est tenebrosus ad istar ignis sulphuriei. **S**ed ignis purgatorij est clarus .quia anime que sunt i purgatorio sunt clare in fide catholica .r̄ in conscientia propter gratiam dei quam habent secum sed purificantur in illo igne. **S**i dicatur iuxta regulam philosophie .**O**mne agens p̄stātius ē suo passo .**C**um ergo anima sit potentior igne .quomodo ergo torquetur illo igne. **R**esponsio regulæ philosophie ē **N**o .loquēdo naturaliter. **S**z ignis purgatorij nō agit naturaliter sed vtute pp̄ria .quia

si sic tunc non posset animas cruciare. quia nullus corpale potest agere naturaliter in rem spūalem. Sed ille ignis purgatorij agit supernaturaliter tanq̄ instrumentum diuine iusticie. nec agit tanq̄ principale agens. Quā si de' vellet vna formica posset vnū angelum cruciare. Et virtute diuina ille ignis durat absq̄ lignis. Quasi ignis effulgens cruciat aīaz. Unde de anima que vadit ad purgatorij dicit ap̄ls. **B**erimentuz patiet ipse aut salu' erit sic tñ q̄si p̄ ignē. **J.** **A**d Corinth. iij. **T**ertia clausula declarat modū quo portatur aīa ad purgatorij. et ponit euz dicit. quasi thus ardens in igne. **D**icit s̄m sc̄m **T**ho. q̄ aīa portat ad purgatorij a bono angelo et non a malo vt dicunt aliqui. Quia talis anima exit cū victoria de cāpo et bello hui' mūdi deuicto diabolo. **N**ō est ḡ verisimile q̄ victor captat a victo et portet. **J**o s̄m sc̄m **T**ho. portat ibi a bono angelo. **D**icit practice quō mittit thus in thuribulo etc. Sic bonus angelus recipit thus sc̄z aīaz de vasculo corporis ducēs corā sūmo sacerdote b̄ndicite. x̄ps vero dat sententiā q̄ sit tanto tempe in purgatorio quasi thus in thuribulo. et tunc anima est q̄si thus ardens in igne euaporans sursum fūmum laudis et b̄ndictionis ad eū qui euasit penas horribiles inferni. **S**ecus de animabus inferni que euaporāt sursum ad deum fūmum fetidum blasphemiarū et maledictionum. **N**ota exēplum de duobus vayletis vel de seruis q̄s dñs vult corrigere quozum vnus humiliter petit veniam. alius nō etc. **B**e illis de inferno b̄ns **J**ohes dicit. estuauerunt estu magno. sed damnati et blasphemauerunt nomen dei. **A**poē. xvj. **Q**uestio vtrū anime purgatorij possunt adiuuari suffragijs nostris q̄stum ad diminutionē tempis et penarum. **R**esponso q̄ sic. **D**eclaref hoc iuxta similitudinem membrorum corporis. quia omnia membra corporis coniuncta vno spiritu viuificant et reficiuntur cibo ab ore sumpto. **S**ecus de membris ablati et a corpore p̄scisi. **I**dem de corpore mystico ecclesie cui' corporis anime purgatorij sunt membra que eodem spiritu sc̄z sancto viuificant. **S**ecus de damnati. quia sunt membra ablata et p̄scisa a corpore ecclesie. **P**rouerb. xj. **M**ortuo homine impio nulla vltra erit spes. **T**aliter ergo anima purgatorij potest iuuari suffragijs parentuz et amicorum q̄ statim liberabit. quia sententiā q̄ dat a x̄po standi in purgatorio tanto vltanto tempore conditionaliter dat. **I**deo apostol' ad Ro. viij. **Q**ui s̄m spiritū sunt que sunt spiritus sentiunt. **D**icit practice quō facto suffragio p̄ ipsi vt dicta missa vel oratione vel absolutione facta vlt elemosyna data statim sentiunt alleviatione penę. **D**icit quō suffragij principale quod potest fieri p̄ ipsi est suffragium missarū. **S**eruatis tamē duabus conditionibus. **P**rima q̄ non fiat precium in missis etc. **S**c̄da q̄ sacerdos sit bonus ho-

mo et amicus dei tantū quātuz homo potest cognoscere ad extra ne sit concubinaris etc. **G**regorius. **C**um is qui displicet ad intercedenduz mittitur irati animus ad deteriora prouocatur. **I**tem **J**oh. ix. **S**cimus em̄ q̄ peccatores deus non exaudit. **S**ancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare vt a peccatis soluantur. **M**achab. xij. vide de hoc supra sermone. **T**ertia conditio defunctorum est quozūdam qui sunt mali peruersi. **D**icit de quolibet statu. sicut sunt illi qui se viuere in peccatis mortaliibus et recta via ire ad infernū et nolunt dimittere peccata vt supbiam aut auariciam vel luxuriam etc. imo trufando ridendo comedendo bibendo. et delectando vadunt ad infernum. **D**e quibus dicit scriptura sacra. **D**ucunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. **J**ob. xvj. **T**ales in morte descendunt statim in infernū vbi offerunt deo mirram amaram per magnum dolorem. **I**deo in persona dānati dicit scriptura sancta. **A**maritudo mea amarissima. **E**saie. xxxvij. **N**ota mors damnatoruz est amara quia in morte corporali perdunt omnia bona. huius mundi. **S**ecundo est amarior quādo datur a christo sententiā damnatorū irreuocabiliter. **T**ertio est amarissima quando iam cruciantur in inferno et post iudicium cruciabuntur simul in corpore. **D**icit quomodo dat deus gloriam vel penā in alio mundo s̄m opera bona vel mala que homo fecit in hoc mundo. **U**bi sciendum q̄ sicut in eterna vita siue beata diuerse mansiones s̄m vrbium christi sunt. quia quidam clarius quidam minus alijs vident diuinam essentiam. **I**ta etiaz sunt inequales gradus in tormentis infernalibus. **N**am si omnes damnati in penis infernalibus q̄ ad durationem siue quo ad perpetuitatem sunt pares. sunt tamen im pares quo ad acerbiteratem. **S**icut etiaz omnes beati sunt pares in eternitate suple participata diuine visionis et fructiōis. sunt tamen inequales et impares quo ad gradū visionis s̄m diuersam mensuram facultatis q̄m sortiuntur ex diuersa participatione luminis glorie. **Q**ui em̄ plus habundauerit in lumine glorie clarius et lymphidius videbit diuinam essentiam et intensius si uitione fructet etc. **H**oc veritas est. et doctoris sancti sententiā in plerisq̄ passibus eiusdem resolutorie determinata. **N**ota quomodo opa bona vel mala per prius sunt ab ania cogitando deliberando ordinando pponendo **J**o anima per prius meretur vel demeretur. **S**ed in executione operis corpus cooperatur. verbi gratia de aliquibus operibus. propter quod anima prius habet gloriam vel penam. deinde post iudiciū corpus etiā habebit gloriā vel penā. **D**eo gratias.

De eodem. Sermo quintus.